

ANIKÓ ÉS ENIKŐ

PODOLSZKI JÓZSEF

Sötét van. Anikó és Enikő szorosan egymás mellé bújnak, vézna vállait a másik vézna vállainak vetik, hátukat a másik hátának, csipőjüket a másik csipőjének. Fejük is egybeolvad, lábaik is összemósódnak. Mégsem telnek meg, testük vékony és száraz marad, bőrük színtelen, szemük fakó, ajkuk sápadt és fonnyadt, keblük laza. Helyre is csak annyira van szükségük, mint azelőtt egyikőjüknek. Soványak és jelentéktelenek, beléjük se ütközhet az emberi tekintet, csak átsiklik felettük, ők meg nem adnak jelt magukról. De Ágota úgy hiszi, hiába is adnának, mert az ő sorsuk a sötétben maradás, a meg nem mutatkozás, a ki nem bontakozás. Szívesen toldaná meg mindezt a lány még a halál fogalmával is, de visszaretten, s úgy hagyja el a gondolat fonálát, mintha sohasem érintette volna. Az még egyszer-egyszer megakad benne, hosszú, ápolt körmeiről indul, vagy meghintázza magát a csomagtartó fémrácsainak valamelyikén, és az üvegre csepegő, majd csíkokban végigfolyó izzadságcseppekben is felcsillan — mert izzad a levegő —, de nem tud beleszövődni a szétrojtólódzó képek tarkaságába. Ágota se nagyon igyekszik, hagyja, hogy újból és újból elvétse. Lehull. Lekopik, elmarad, hogy nem is érezni hiányát. Felbukkanása úgyszólván csak feszélyezte és izgatta az utazás meghitt hangulatát. Különben is, gondolja Ágota, csak egymásra uszítja a lányokat, akik most oly furcsán mély egyetértésben pihenni látszanak.

— Mártonkeve!

Megrázkódik a szerelvény, és Ágota előredől az üléspárnákon.

— Mártonkeve!

Csikorgás. Gőz. Távolabb gépjárművek zúgnak, s mintha néhány tapintatlan hang is ellobbanna az éjszakában. De mindez valószerűtlenül messze történik innen, messzebb, mint azt a szereivények, sínparók, állomás- és raktáépületek zömök teste megkívánnák.

Szusszan a mozdony, valaki fütyül. Vásári fütyülő hangja. Olcsó, nikkelezett gömbszerszám, melyben agyaggolyó pereg, s mely idővel megkopik a nyáltól, meg a rengeteg fogdosástól. Meg is rozsdásodik.

A fülkében egyetlen rántásként vibrál végig az indulás lendülete. Az elszenderedők felriadnak. Ágota teste az üléspárnákra nehezül, egy pillanatra erősebben, mint az eredeti testtartása és egyensúlya megkövetelné. Csak Anikó és Enikő alakja pihen mozdulatlanul a szemközti ülésen. Olyan könnyedén, hogy be se hajlik a lágy bársony.

Kint sötét van, sűrű és áthatolhatatlan. Vagy inkább csak sötét, gon-

dolja Ágota, és homlokát a nedves üveghez nyomja. Bőre forró, az üveg hideg. Pontosan érezni, meddig érinti a homlok a felületét, s a határvonalon enyhe fájás lüktet. Ez nem fekete éj, ez nem sejteti a világosságot. Csak éjszaka van. Hiányoznak belőle a tárgyak, a növényzet, az épületek, a föld. Az ég is hiányzik, mindazzal, ami jelöli és odarajzolja a képzeletbe. Mintha nem léteznének kiterjedések, és mégis egy végeláthatatlan, felmérhetetlen térségben rohan az expressz.

— Utasokat se láttam.

— Jegykezelőt se.

— Hol a világos négyzet, mely az előbb még itt rohant, itt, kívül az üvegen?

Kattanás. A fülkét sápadt fény önti el, és semerre se vetnek árnyat a tárgyak.

— Miért kapcsolta ki a világítást? — mondja fakó, száraz hangon a steward. Ágota összerezzen. — Csakugyan, miért is? — Anikó és Enikó nyugodtan pihennek, úgy látszik jelentéktelennek tartják a stewardot. A steward valóban jelentéktelen és szürke.

— Vagy nem Rézbányára utazik?

— Igen... Rézbányára...

A steward még áll egy ideig, aztán hátralép, de nyitva hagyja a fülkeajtót. Cigaretára gyújt, és hátát a szűk folyosó falának támasztja.

— Rézbánya, pfuj, de mocskos, mocskos — ismételgeti Anikó vigyorogva, mintha fölöttébb találónak tartaná megállapítását. Annyira találónak és visszavonhatatlannak, hogy azon már csak mulatni lehet. Közben egészen a sarokba húzódik, két kezével megfogja széles ruhája szegélyét, és Enikó felé legyez. Az túri egy ideig, aztán megvetően elfordul.

A steward olcsó cigarettát szív, nehéz szaga megtölti a fülkét.

Anikó játszadozik még egy ideig, de lankadnak mozdulatai, és hangja is csendesül. Már nem nevet. Átlép Ágota mellé, és fontoskodva a lány felé hajol.

— Vagy nem Rézbányára utazik?

— Vagy csakugyan Rézbányára utazik?

— Miért utazik Rézbányára? Éjjel.

— Miért éjjel utazik Rézbányára?

— Miért éjjel utazik Rézbányára? Egyedül.

— Miért utazik éjjel Rézbányára egyedül?

— Miért utazik éjjel egyedül?

— Miért utazik éjjel.

— Miért utazik egyedül!

Ágota fáradtan hátradől. — Egy steward mégse ennyire szemtelen — mondja szelid védekezéssel.

Sötét van. Ez nem fekete éj, ez nem sejteti a világosságot. Csak éjszaka van.

Hol a föld?

Nincs föld.

Hol az ég?

Nincs ég.

Utasokat se láttam.

Jegykezelőt se láttam.

De mintha lett volna itt egy steward. Olyan Mikulás képe volt. Vagy inkább csavargó. A Mikulás is csavargó.

Miért alkalmaznak egy nemzetközi vonaton Mikulást?

— Miért kapcsolta ki a világítást?

— Unom.

— Vagy talán mégse Rézbányára utazik?

— Nem.

— Feleljen egész mondatokban.

— Nem Rézbányára utazom.

— Kiállítom a pótilletéket.

— Ne állítsa ki.

— Sajnálom, kénytelen leszek...

— Ne állítsa ki.

— Akkor mégiscsak leszáll...

— Le.

— Viszem a bőröndöket.

— Vigye!

— Mégiscsak Rézbányára utazik.

— Nem Rézbányára utazom, de vigye csak a bőröndöket, és állítsa ki a pótilletéket, és leszállok, és csináljon, amit akar...

Rézbánya!

— Mocskos, mocskos, mocskos — ismételteti Anikó és a hordárt bámulja, aztán Ágota elé kerül, és szökdécselve suttogja: — Egy steward mindig kellően szemtelen.

— Lehet — mormolta Ágota, és kézitáskájában kutat. Keres valamit.

Rézbánya!

Ágota alszik. Mióta és meddig, nem tudni. Testét kitakarta, haja kibomlott, és elfedi fél arcát. Fél mellét. A szív és a tüdő külön, magának dolgozik. Kétszeresen vibrál a mell, s mintha megfeszülnének az izmok. Mintha fokozottan élne a test, olykor megvonaglik, áram fut rajta végig, azután ellágyul, elernyed. Puha és feszültség nélküli. Megadta magát. Vagy felemészttette. Csak a fél mell világít friss és kemény fehérséggel.

Anikó és Enikó a lány lábainál ülnek, fejüket csontos térdeikre támasztják és csontos ujjjaikkal színtelen combjaikat babrálják. Néha egészen mélyre hatolnak száraz lábszáraik között.

— Kopár vidék. Csak hegyek és kaptatók és kövek. Egészen hatalmasak, hogy meg kell kerülnöd őket, aztán aprók, laposak és élesek. Ösvény semerre. A nedvesebb, árnyas helyeken mohagubancok kapaszkodnak meg, de azok is vörösre égtek. Itt-ott bokáig érő száraz cserjék, és kiégett a fű. Ha beléjük kapaszkodsz, hogy felsegítsd magad valamelyik meredekebb emelkedőn, felsebzik tenyered, majd kiszakadnak, ropogva megtörnek. Botladozol, csak nehezen vonszolod magad előre, s a szomjúság meg a rémület, hogy üldözöd beér vagy visszafordul, kiszárítják torkod. Mert értelmetlen volna itt összeesni és megvárni míg fellocsol. Ügyse állnál ellen. Erőd sincs, meg magad is úgy érzed, legokosabb volna tyúkmód alásimulni. Utána pedig kiráznád magadból, mert mindig kirázod, s ez undorító.

Amott, a bal oldali testesebb szikla mögött: a cél. Még csak keskeny, fekete sávnak látszik, de te tudod, hogy több annál. Mélyebb, rettentesebb és megnyugtatóbb.

Meg kell kerülnöd a sziklát.

Magad is meglepődsz, nem gondoltad, hogy ennyire megközelítetted, s néhány lépésnyire van csupán. Kétoldalt szakadék. Jobbról az éles sziklaperem, fehéren, világosan. Itt véres cafatokra verné magát az ember. Balról a sáv. Nem változott, csak váratlanul kiszélesedett. Beláthatatlan. És érdekes, mint valami szilárd, merev fal emelkedik a magasba és zuhan a mélybe. Sötét. Csak sötét, és nem kevesebb, és nem több. Elborítja az eget, és el a földet is.

Előre lépsz. Tovább nem lehet. Azaz igen, csak akkor már nem mérsékelten, nem aprózva, nem óvatosan, nem vágyakozva, nem küszködve, és nem kínlódva.

Üldöződ beért. Vállaidra helyezi kezét, most hátadra, csípőid felé csúsznak a tenyerek. Ruhád gombjait keresi.

Nincs ruhád.

Átfog, s mire szembefordultok, a lendülettől kicsúszik lábatok alól a talaj.

A sáv felé buktok.

Szeretkeztek.

Zuhantok.

Vagy emelkedtek.

Nincsenek fogalmak és irányok.

Sötét van.

Nem lesz világosság.

Nem kell fény.

A sötét kell.

Cseng a telefon.